

«Бібліотеки сприяють поглибленню взаєморозуміння між народами України та США»*

Інтерв'ю з аташе з питань культури Посольства США в Україні
п. Робертом Постом

З липня 1999 р. в Україні працює новий аташе з питань культури Посольства США Роберт Пост. Він люб'язно погодився відповісти на запитання журналу «Бібліотечний вісник».

Питання: *Шановний пане Пост, яку роль відіграють бібліотеки в американському суспільстві?*

Відповідь: Бібліотеки в Америці розглядаються як важливі установи, які забезпечують громадянам вільний доступ до інформації та ідей, захищають інтелектуальну свободу.

Державний секретар Медлін Олбрайт під час виступу в Бібліотеці іноземної літератури в Москві на початку 1999 р. відзначила, що «...навіть найтихіші бібліотеки можуть підняти великий галас на захист свободи». Американські бібліотекарі відіграють велику роль у захисті права людини на інформацію у боротьбі з цензурою.

Бібліотекарі забезпечують своїм читачам можливість вивчати минуле, бути обізнаним з сучасними проблемами, зазирнути в майбутнє.

У США функціонує розвинута мережа бібліотек – публічних, наукових, університетських, шкільних та ін. Вони сприяють розвитку науки, культури, освіти. Важлива їхня роль також і в організації дозвілля людей. Вони мають особливе значення для розвитку демократичного громадянського суспільства. Надаючи доступ до всього спектру інформації, що існує в суспільстві, бібліотеки допомагають кожному громадянину бути поінформованим, грамотним, освіченим, культурно збагаченим.

Сьогодні бібліотеки у США розглядаються як важливий складник національної інформаційної інфраструктури. В 90-х роках вони почали активно підключатися до світової комп'ютерної мережі – Інтернету. Цей процес прискорився після прийняття Конгресом США у 1996 р. Акту про телекомунікації. Бібліотеки покликані забезпечити громадянам країни рівні можливості в доступі до інформації, в тому числі електронної.

* Матеріал подано в авторській редакції.

Питання: *Розкажіть, будь ласка, про програми, пов'язані з бібліотечною справою, які реалізуються посольством США в Україні.*

Відповідь: Мені дуже приємно, що Посольство США в Україні продовжує реалізацію низки програм, пов'язаних із діяльністю бібліотек. Ці програми сприяють поглибленню взаєморозуміння між українським та американським народами.

Посольство США в Україні подарувало тисячі книжок бібліотекам, школам та іншим організаціям в Україні. Ми підтримували такі організації, як Сейбр-Світло, що теж поширюють американські книжки в Україні. Ми даруємо колекції американських книжок університетським та іншим бібліотекам, створюючи маленькі американські бібліотеки по всій Україні.

Ви знаєте, що бібліотеці Києво-Могилянської академії було передано бібліотеку Американського дому, яка нині відкрита для всіх громадян України.

Центр інформаційних ресурсів Посольства США в Україні задовольняє спеціальні потреби в інформації про США українських урядовців, журналістів, представників неурядових організацій та випускників програм наукових і навчальних обмінів, що були спонсоровані урядом Сполучених Штатів. Центр проводить також семінари для інформаційних працівників.

Уряд США спонсорує програми наукового та студентського обміну, в яких беруть участь бібліотекарі. Посольство США в Україні надає демократичні гранти. Їх отримали також і декілька українських бібліотек.

За нашими грантами бібліотекарі України відвідують щорічні конференції Американської бібліотечної асоціації, беруть участь у професійних поїздках до США. Так, у 1999 р. п'ять провідних фахівців з різних регіонів України – Києва, Житомира, Сум, Хмельницького – здійснили тритижневу поїздку по бібліотеках США, де зустрічалися зі своїми американськими колегами. Бібліотекарка з Харкова брала участь в

організованому Інформаційною агенцією США Міжнародному семінарі з менеджменту інформації «Інформаційні стратегії ХХІ сторіччя», який проходив у Відні в травні 1999 р. Такі приклади можна продовжити.

Факультету інформаційних систем та бібліотекознавства Київського національного університету культури і мистецтв було передано технічне обладнання для вдосконалення підготовки спеціалістів.

Провідні спеціалісти бібліотечно-інформаційної сфери США приїжджають до України за нашими програмами, щоб обмінятися з українськими колегами своїми знаннями та досвідом. Так, у 1999 р., це були спеціалісти з проблем копірайту та інформаційної культури й менеджменту інформаційних установ. Ці проблеми особливо важливі для розвитку бібліотечно-інформаційної діяльності в Україні.

Англомовний бібліотечний клуб, створений при Інформаційній службі США в Києві за участю Української бібліотечної асоціації 1997 р., сприяє професіоналізації українських бібліотекарів. Члени клубу не лише вдосконалюють свої знання англійської мови. Вони поглиблено вивчають стан бібліотечної справи США, обмінюються досвідом, поширюють нові підходи до вирішення актуальних професійних проблем.

Ми переконані, що все це сприяє поглибленню взаєморозуміння між народами України і США.

Вже традиційними стали прийоми на честь українських бібліотекарів з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек. Українські бібліотекарі – високопрофесійні та віддані справі люди. Спілкуватися з ними завжди цікаво і корисно.

Питання: *Пане Пост, розкажіть, яку роль відіграли бібліотеки у Вашому житті?*

Відповідь: Як кожен американець, я користуюсь бібліотеками з раннього віку. В США особливо поширені бібліотеки навчальних закладів. Починаючи з дитячого садка, я відвідував бібліотеку початкової школи, де щотижня доброволець читав нам книжки. В цій бібліотеці працював один бібліотекар, але йому допомагали батьки дітей і пенсіонери, а також учні, на добровільних засадах. Без їхньої допомоги бібліотека не могла б функціонувати.

Наше містечко було дуже маленьким (тільки 2600 мешканців). Але в ньому працювала міська

бібліотека, хоча й невелика (всі книжки в ній були подаровані). Найближче місто – Медісон, розташоване за 7 кілометрів, мало сучасну бібліотеку. Влітку ця бібліотека пропонувала велику кількість програм для учнів (фільми, лекції, розпродаж книжок, що були у користуванні, тощо) для того, щоб молодь мала чим займатися і вчилася. Бібліотекарі запровадили нагороди для тих, хто прочитав більше книжок і написав про них свої враження. Але провідними в таких містах є бібліотеки університетів і коледжів. У місті Медісон із населенням 20 тисяч було три університети. Найбільший – університет Дрю – завжди мав чудову бібліотеку. Зараз вона переїхала до нового будинку, пристосованого для використання мультимедіа. Як і переважна більшість бібліотек у США, бібліотека університету Дрю відкрита для всіх, а не лише для певних категорій читачів. Я користувався нею, коли вчився в середній школі, а також будучи студентом, приїжджаючи додому на канікули, хоча навчався в іншому університеті.

Але особливе ставлення до бібліотек я маю завдяки матері. Коли я був малим, вона працювала добровольцем у шкільній бібліотеці. Після того, як ми з братом і сестрою підростили, вона почала працювати в окружній бібліотеці за десять кілометрів від дому. Це – велика бібліотека, яка надає у користування книжки всім місцевим книгозбірням. Мати працює там вже більше 20 років. Багато вихідних днів я провів у цій бібліотеці, користуючись її ресурсами.

Мати відповідає за замовлення, отримання та каталогізування книжок і журналів для бібліотеки. Незважаючи на те, що вона працює в бібліотеці багато років, вона не є професійним бібліотекарем, бо не вивчала бібліотекознавство в університеті та не має магістерського ступеня з бібліотекознавства. Без цього в США вона не може обіймати посаду бібліотекаря. Це високоспеціалізована та професійна праця.

Моє життя тісно пов'язане з бібліотеками, я розумію їхню особливу цінність. Я переконаний, що більшість американців – такої ж думки. Бібліотеки – це важливий складник нашого життя.

*Підготувала В. Пашкова,
к. п. н.,
директор Центру інформаційних ресурсів
Посольства США в Україні*